

RAPORT DE EVALUARE A REZULTATELOR FIRMELOR FINANȚATE ÎN CADRUL PERIOADEI DE MONITORIZARE A MODULUI DE IMPLEMENTARE A PLANURILOR DE AFACERI FINANȚATE ȘI DE MONITORIZARE A SUSTENABILITĂȚII ACESTORA

Activitatea 11.2 Evaluarea rezultatelor afacerilor și redactarea
unui raport de încheiere

Analiza cuprinde intervalul aprilie 2019 – ianuarie 2021

Raport Tehnic nr. 14

Proiect: Start-up 4 Diaspora, Contract POCU/89/3/7/107522

Livrabil luna Ianuarie – Februarie 2021

Avizat,

Iulian Cătălin Cazacu – președinte Asociația Centrul de Dezvoltare SMART (S)

Liliana Agheorghicesei – președinte Asociația Patronatul Județean al Femeilor de Afaceri din IMM Suceava (P1)

Aprobat,

Victoria Guță – manager proiect

Realizat:

Roxana Mihaela Băjnică – coordonator activitate de sustenabilitate (A11.1), S-Asociația Centrul de Dezvoltare SMART

Liliana Agheorghicesei – expert activitate de monitorizare sustenabilitate start-up-uri (A11.1), P1- Patronatul Județean al Femeilor de Afaceri din IMM-uri Suceava

Notă:

Pentru realizarea prezentului document au fost utilizate rapoartele realizate de experții proiectului în cadrul perioadei de monitorizare a implementării (12 luni) și a celei de monitorizare a sustenabilității (6 luni), fișele de verificare pentru acordarea celei de-a doua tranșe, rapoartele întocmite de către beneficiarii schemei de minimis și alte documente aferente celor 18 luni de monitorizare.

I. Premise

Premisele care au stat la baza întocmirii prezentului raport sunt evaluarea modului în care au fost implementate obiectivele și rezultatele proiectului "Start-up 4 Diaspora, Contract POCU/89/3/7/107522", în cadrul activității de monitorizare a modului de implementare a afacerilor finanțate (A10.1) (12 luni) și a perioadei de monitorizare a start-up-urilor în perioada de sustenabilitate a acestora (6 luni). Raportul cuprinde date relevante pentru realizarea unei evaluări obiective, culese pe parcursul a 18 luni de către echipa de experți ai proiectului, dar și în urma discuțiilor directe și a documentelor transmise de cei 23 de beneficiari ai schemei de minimis.

Cercetarea realizată a fost aplicată pe un eșantion format din 23 de start-up-uri, create ca urmare a derulării și finalizării concursului de planuri de afaceri, a derulării și implementării procesului de mentorat, consultanță și asistență în procesul de înființare al acestora. Perioada de referință pentru care a fost întocmit prezentul raport cuprinde un interval de 18 luni, respectiv, aprilie 2019 – ianuarie 2021. În cadrul acestui interval este cuprinsă și perioada aferentă suspendărilor de activitate din cadrul proiectului, datorate instituirii stării de urgență/alertă pe teritoriul României, în vederea diminuării riscului răspândirii virusului COVID 19.

Cercetarea de evaluare a fost realizată în cadrul activității A11.2, fiind demarată în cadrul lunii decembrie 2020 și finalizată în luna februarie 2021, odată cu încheierea perioadei de sustenabilitate și a celei de-a 23-a firmă finanțată în cadrul proiectului.

De asemenea, în cadrul cercetării de față a fost inclus și un capitol special dedicat modului în care pandemia globală generată de SARS COV 2 a afectat dezvoltarea celor 23 de start-up-uri finanțate. Datele furnizate prin prezentul raport de cercetare și evaluare au la bază rapoartele de monitorizare-evaluare întocmite în urma vizitelor la fața locului de către experții proiectului și documentele transmise de către beneficiarii finanțării, echipei de proiect pe o perioadă de 18 luni.

II. Componenta eșantionului

Cercetarea care stă la baza prezentului raport a fost făcută pe un eșantion de 23 de start-up-uri care au primit finanțare nerambursabilă, în cuantum de 178,120.00 lei max. fiecare.

Notă: în cadrul proiectului START Up 4 DIASPORA (107522), a fost propus un număr 24 de start-up-uri care în urma concursului de planuri de afaceri urmau să primească finanțarea nerambursabilă menționată anterior. Datorită renunțării, în ultimul moment, din partea unor câștigători, declarați în urma concursului de planuri de afaceri s-a ajuns ca cei care au fost contactați din lista de rezerve să nu mai dispună de suficient timp pentru demararea demersurilor de înființare a firmelor, astfel la finalul lunii aprilie 2019 proiectul a pornit la drum cu doar 23 de firme de totalul celor 24 propuse prin cererea de finanțare.

Pe parcursul celor 12 luni de implementare a ajutorului de minimis primit, dar și pe parcursul celor 6 luni cuprinse în perioada de sustenabilitate, toate cele 23 de firme au reușit să-și păstreze și chiar să-și dezvolte ușor afacerile, chiar dacă, unii dintre aceștia au întâmpinat probleme de menținere a afacerilor, în special cei din servicii de înfrumusețare, școli auto sau textile.

- Componența eșantionului în funcție de genul administratorului start-up-ului

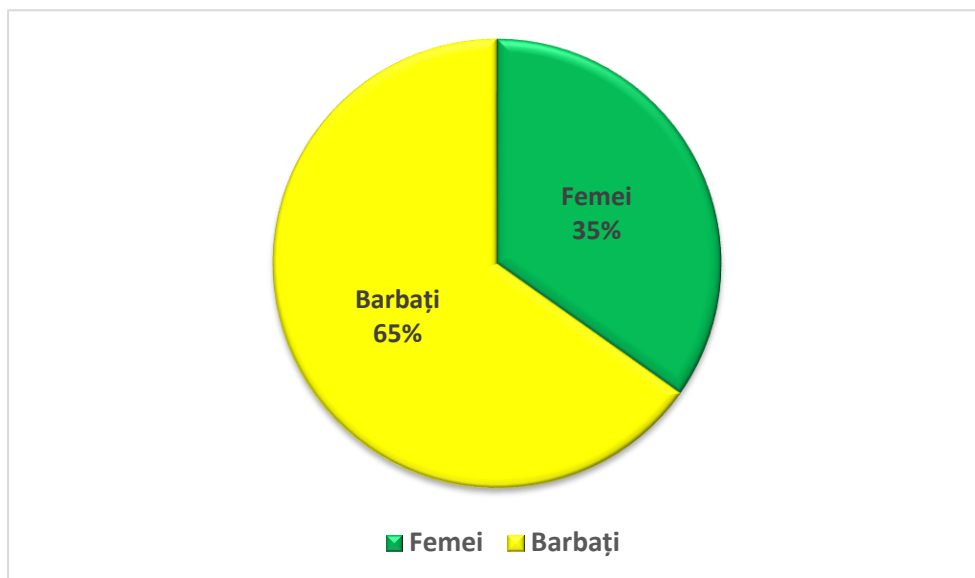

Figura1 Repartiția pe gen a administratorilor start-up-urilor finanțate

În cadrul proiectului Start Up 4 Diaspora (107522) au fost înființate 23 de firme, din care 8 firme administrate de către femei și 15 firme administrate de către bărbați

- Numărul firmelor în funcție de **regiunea** în care a fost implementată afacerea

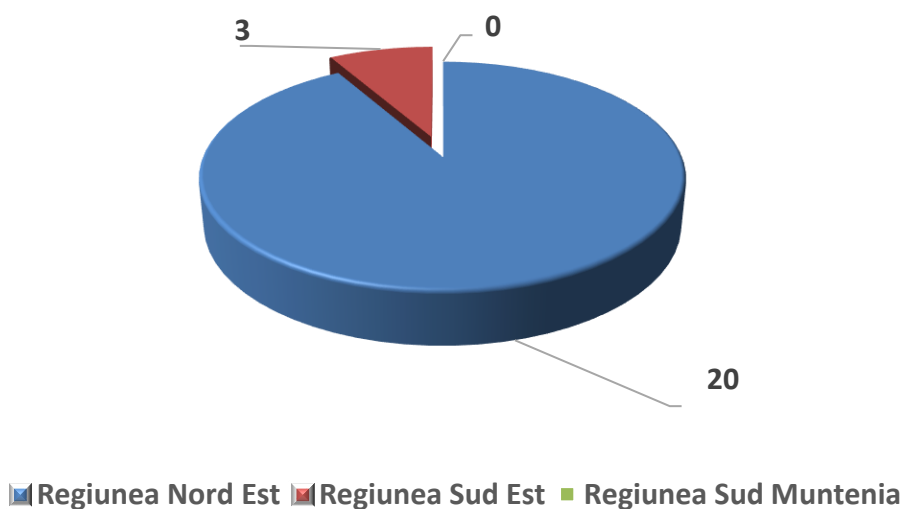

Figura 2 Dinamica repartiției pe regiuni a implementării afacerilor finanțate

Din analiza datelor reiese faptul că din cele 23 de start-up-uri finanțate 20 și-au implementat afacerile, cu precădere în regiunea de dezvoltare Nord-Est (86,96%) iar 13,04% în regiunea de dezvoltare Sud-Est.

- *Dinamica firmelor în funcție de orașul în care a fost implementată afacerea*

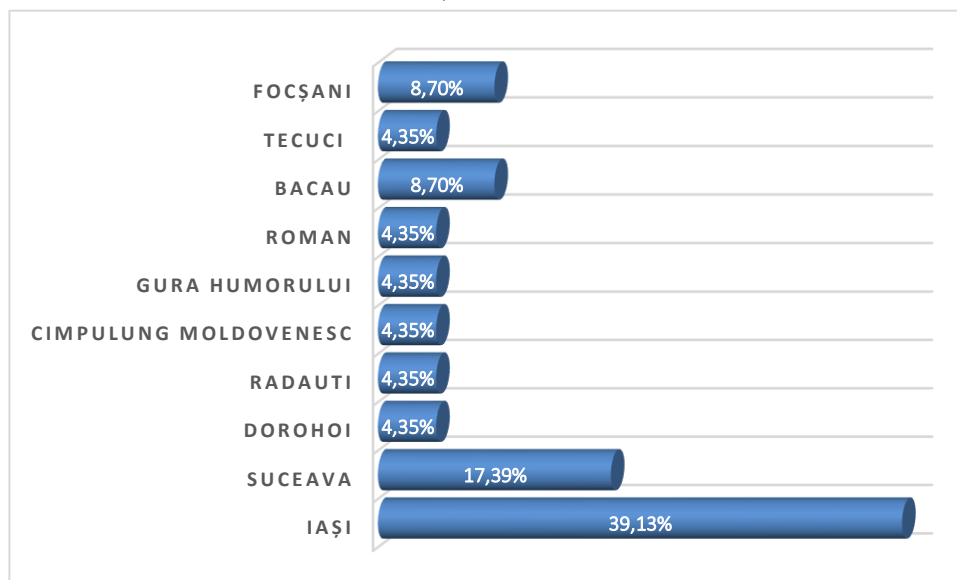

Figura 3 – Dinamica repartiției pe orașe a start-up-urilor finanțate

După cum se observă atât din analiza graficului din fig. 2, cât și a graficului din fig.3 majoritatea start-up-urilor finanțate în cadrul proiectului Start-Up 4 Diaspora (107522) și-au implementat și dezvoltat afacerea în regiunea de Nord – Est (22 de firme). Cele mai multe firme având sediile de implementare în municipiul Iași – 9 firme (39,13%) și municipiul Suceava -4 firme (17,39%), Bacău – 2 firme (8,70%), Focșani – 2 firme (8,70%), iar în orașele Tecuci, Roman, Gura Humorului, Cîmpulung Moldovenesc, Rădăuți și Dorohoi, câte o firmă.

- Repartiția firmelor în funcție de **domeniul de activitate** al afacerii implementate

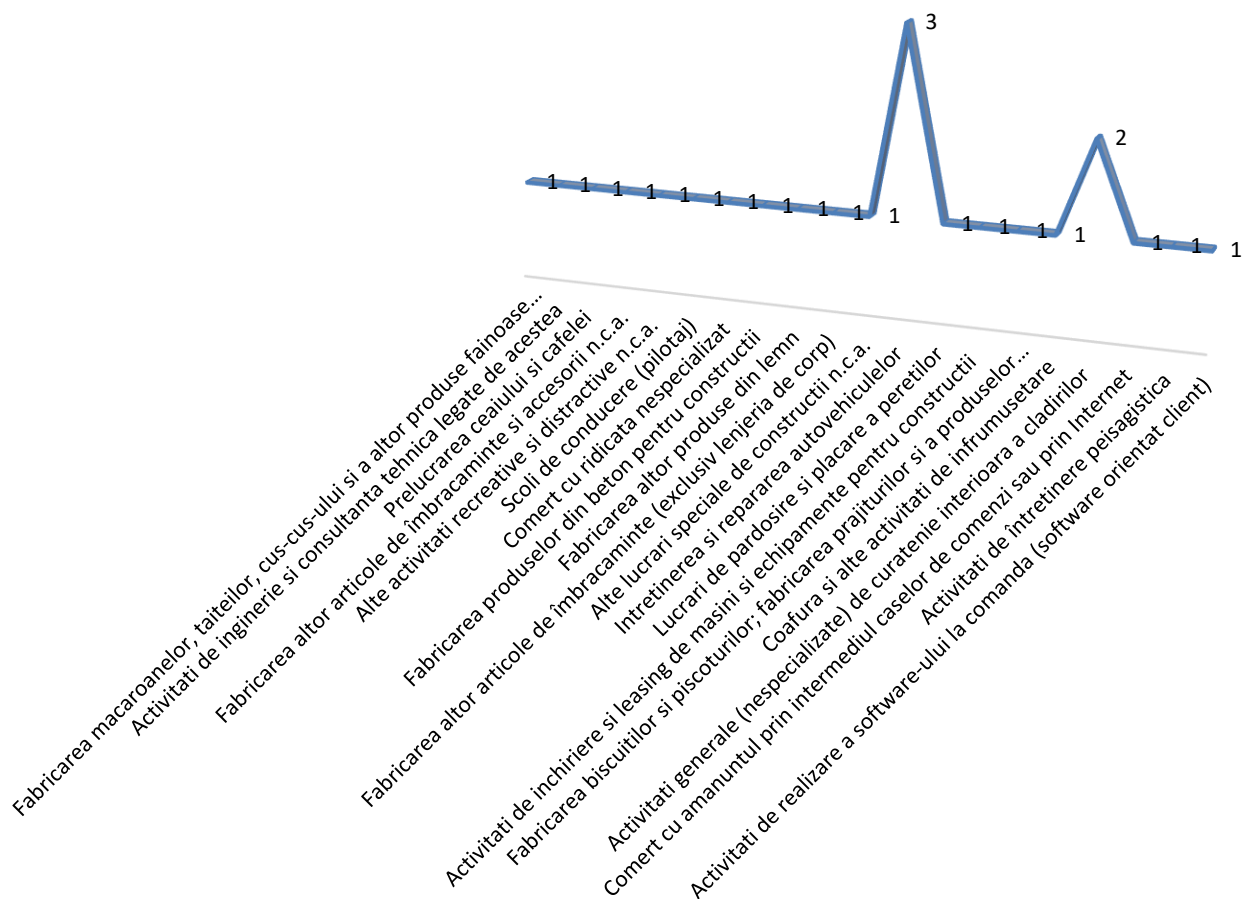

Figura 4 Dinamica domeniului de activitate al start-up-urilor finanțate

După cum poate fi observat și din graficul prezentat în Fig.4, din analiza domeniului de activitate al firmelor finanțate reiese o varietate a domeniilor de activitate. Astfel, 3 dintre firmele finanțate activează în domeniul întreținerii și reparării autovehiculelor, 2 în domeniul activităților de curățenie, 18 firme activează în alte domenii, precum: fabricarea pastelor, fabricarea produselor de patiserie, amenajări peisagistice, lucrări de arhitectură și cadastru, activități de înfrumusețare, textile, activități recreative sau prelucrarea boabelor de cafea.

- Repartiția firmelor în funcție de **acționariatul** afacerii implementate

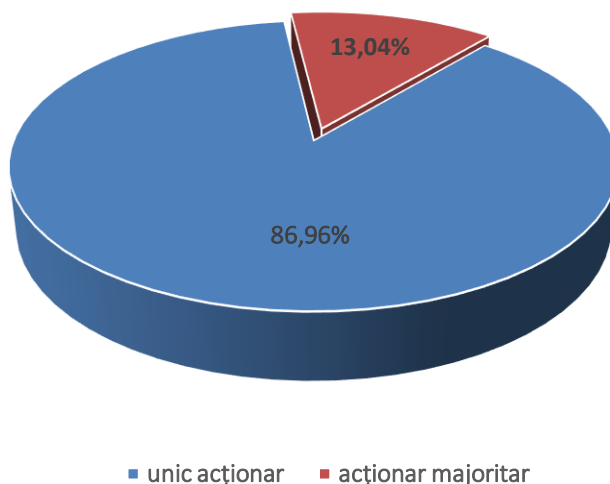

Figura 5 – Repartiția firmelor în funcție de acționariatul acestora

Dintre cele 23 de start-up-uri finanțate, 20 de firme (86,96%) au acționariat unic, iar în 3 firme (13,04%), câștigătorii concursului de planuri de afaceri sunt acționari majoritari. Toate cele 23 de firme au respectat condiția programului, în ceea ce privește acționariatul firmei finanțate din ajutor de minimis, respectiv acționar unic sau acționar majoritar. Cele 3 firme care au optat pentru un acționariat majoritar au ca obiect de activitate spălătorie automatizată auto, prelucrarea boabelor de cafea și fabricarea produselor din beton pentru lucrări de amenajări peisagistice.

III. REZULTATELE CELOR 18 LUNI DE MONITORIZARE A MODULUI DE CHELTUIRE A AJUTORULUI DE MINIMIS ȘI A PERIOADEI DE SUSTENABILITATE A START-UP-URILOR FINANȚATE

La finalul implementării activităților A10.1 "Monitorizarea de către administratorul schemei de antreprenoriat a funcționării și a dezvoltării afacerilor finanțate" și A11.1 "Monitorizarea funcționării și dezvoltării afacerilor finanțate în cadrul perioadei de sustenabilitate a acestora" toate firmele finanțate, respectiv 23 au realizat toate cheltuielile conform obiectului de activitate principal finanțat și au parcurs toată perioada de sustenabilitate aferentă – 6 luni, păstrându-și numărul locurilor de muncă asumate în planurile de afaceri finanțate. În luna martie 2020, odată cu decretarea stării de urgență pe teritoriul României, generată de prevenirea răspândirii virusului SARSCOV2, o serie de firme au solicitat suspendarea perioadei de implementare a afacerilor, astfel perioada de implementare aferentă celor 12 luni a înregistrat prelungiri conforme cu numărul de zile rămase până din această perioadă. Astfel, dintre cele 23 de start-up-uri finanțate 8 nu au solicitat suspendarea perioadei de implementare, iar 2 firme au solicitat suspendarea în perioada de sustenabilitate. Principalul motiv pentru care firmele finanțate au solicitat suspendarea activității a avut o legătură directă cu situația pandemică, care a dus la dificultăți în menținerea forței de muncă, găsirea de clienți, falimentul unor furnizori. Cu toate aceste dificultăți

toate cele 23 de firme au reușit să încheie în parametri normali cele 18 luni de monitorizare și, chiar să dezvolte ușor afacerile finanțate.

Toate cele 23 de firme finanțate au încheiat perioada de înființare a firmelor în luna aprilie 2019, astfel că în data de 04.04.2019 au început implementarea afacerilor 21 dintre cele 23 de firme finanțate, iar în data de 24.04.2019 încă 2 firme, care au intrat în implementare din lista de rezerve, ca urmare a renunțărilor primite din partea câștigătorilor.

În datele analizate mai jos vor fi prezentate principalele aspecte pe care atât experții implicați, cât și beneficiarii finanțării le-au punctat pe parcursul celor 18 luni de implementare, precum și date statistice cu caracter general, care vin să sublinieze atingerea indicatorilor de rezultat stabiliți prin cererea de finanțare.

III.1 "Tranșa 1"

La finalul lunii iulie 2019 toate cele 23 de firme înființate în cadrul proiectului și finanțate prin intermediul schemei de minimis din cadrul programului Diaspora Start Up au primit contravaloarea primei tranșe de finanțare, în cuantum de maxim 75% din finanțarea nerambursabilă solicitată. Din cei 23 de administratori ai start-up-urilor finanțate 52,17% (12 firme) au avut contribuții proprii mai mari de 25% din valoarea finanțării nerambursabile primite, iar 47,83% (11 firme) contribuții mai mici sau nu au avut contribuții financiare proprii pentru derularea afacerii pe parcursul celor 12 luni de derulare a cheltuielilor aferente ajutorului de minimis.

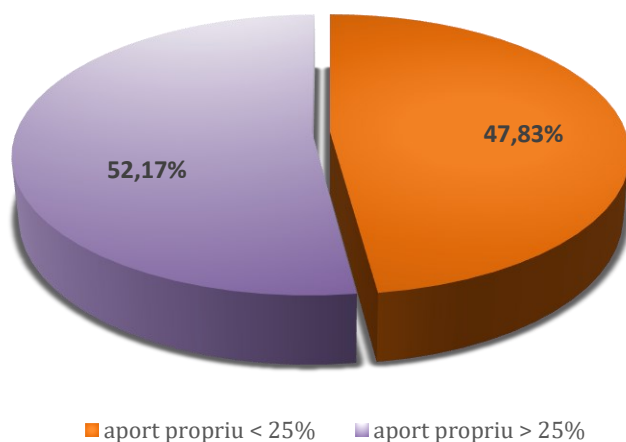

Figura 6 – Repartiția aportului propriu aferent derulării implementării afacerilor finanțate

III.2 "Tranșa 2"

Pe parcursul perioadei de implementare de 12 luni, respectiv începând cu luna a 10-a a implementării afacerii finanțate, beneficiarii ajutorului de minimis au solicitat cea de-a doua tranșă de finanțare. Din cele 23 de firme administrate, 19 firme au îndeplinit condițiile impuse prin programul de finanțare și prin contractul de subvenție pentru solicitarea diferenței de maxim 25% din valoarea ajutorului de minimis, 4 firme nu au solicitat ce-a de-a doua tranșă, nereușind ca în perioada de 12 luni aferentă implementării planului de afaceri să realizeze venituri mai mari de 30% din valoarea primei tranșe încasate.

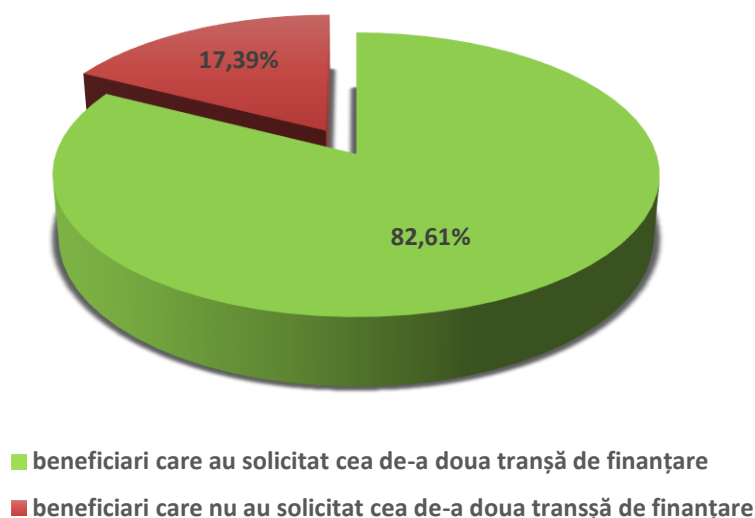

Figura 7 – Reprezentarea grafică a situației încasării celei de-a doua tranșe în cuantum maxim de 25% din ajutorul de minimis solicitat

III.3 "Resursa umană"

Conform programului Diaspora Start Up, a concursului de planuri de afaceri și a contractului de subvenție încheiat cu beneficiarii ajutorului de minimis, aceștia au avut obligativitatea creării a minim 2 locuri de muncă, cel târziu în luna a 6-a de la semnarea acordului de subvenție și păstrarea acestora pe toată perioada aferentă implementării planurilor de afaceri și a monitorizării sustenabilității acestora. În acest sens beneficiarii ajutorului de minimis administrați de cei doi administratori de schemă de minimis din cadrul proiectului Start Up 4 Diaspora (107522), au asumat și au creat fiecare minim 2 locuri de muncă, unii dintre aceștia, în funcție de obiectul de activitate, înființând 3 sau chiar 4 locuri de muncă. Totodată la nivelul proiectului Start Up 4 Diaspora au fost asumate ca rezultate crearea a 48 de locuri de muncă, condiție respectată pe întreaga perioadă de monitorizare a planurilor de afaceri și a sustenabilității acestora. Situația grafică a acestui rezultat este prezentată în garficul de mai jos.

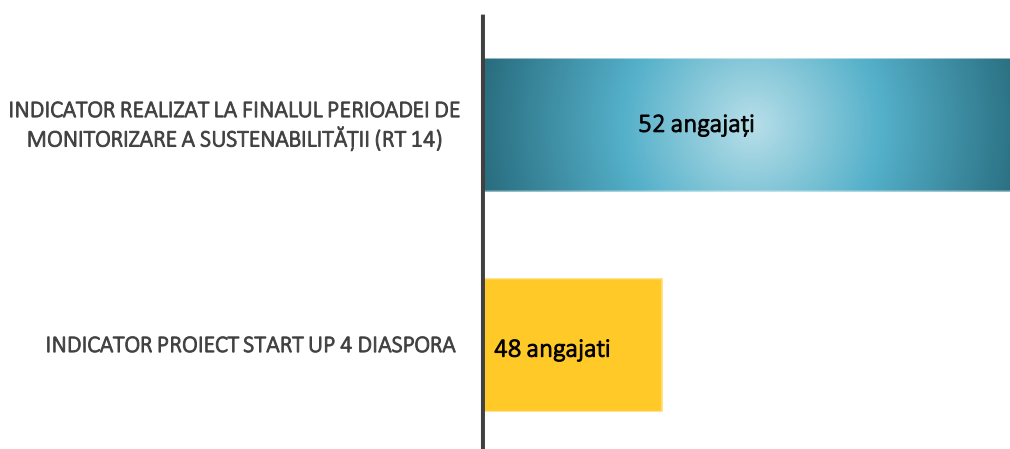

Figura 8– Realizare indicator angajați la nivelul stat-up-urilor finanțate

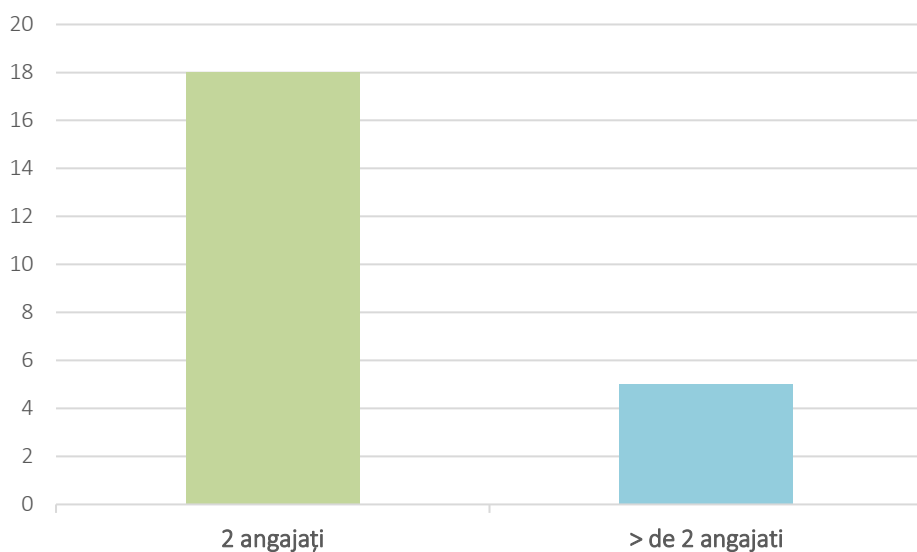

Figura 9– Repartiția angajaților în funcție de numărul acestora

Din punct de vedere al numărului de angajați asumați prin planul de afaceri și realizat și menținut până la finalul perioadei de sustenabilitate, 18 start-up-uri au înființat și menținut câte 2 locuri de muncă și 5 start-up-uri au înființat și menținut între 3 și 4 locuri de muncă. Din cele 52 de locuri de muncă realizate la nivelul tuturor celor 23 de firme finanțate, 19 locuri de muncă au fost ocupate de către administratorii firmelor finanțate, iar 33 de locuri de muncă au fost ocupate de alte persoane, din regiunea în care a fost implementată afacerea.

În ceea ce privește împărțirea pe gen a resursei umane angajate în cadrul firmelor finanțate aceasta se prezintă conform graficului din fig. 10.

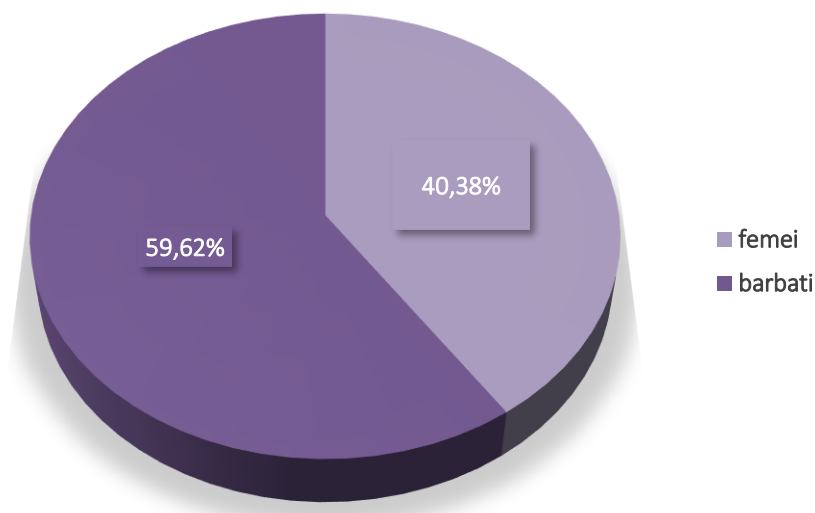

Figura 10– Repartiția în funcție de gen a resursei umane angajate în cadrul start-up-urilor finanțate

După cum se poate observa din Fig.10, la nivelul forței de muncă angajate mai mult de jumătate din resursa umană angajată au fost bărbați (59,62%), în timp ce femeile au ocupat doar 21 de locuri (40,38%). Această repartiție este dată, pe de o parte de obiectul de activitate al firmelor finanțate –

construcții, întreținerea și repararea autovehiculelor, școală de șoferi, IT, dar și de genul antreprenorilor, păstrându-se ușorul avantaj înregistrat și în urma concursului de planuri de afaceri, respectiv interesul mai mare spre antreprenoriat al bărbaților, comparativ cu cel al femeilor.

III.4 "Venituri realizate"

Din punct de vedere al veniturilor realizate graficul de mai jos prezintă o situație medie a acestora la nivelul firmelor finanțate, la finalul celor 12 luni de implementare a planurilor de afaceri. Graficul a fost întocmit la nivel procentual, luând ca reper criteriul de 30% venituri din prima tranșă de finanțare pe care cei 23 de antreprenori au primit-o în luna iulie 2019.

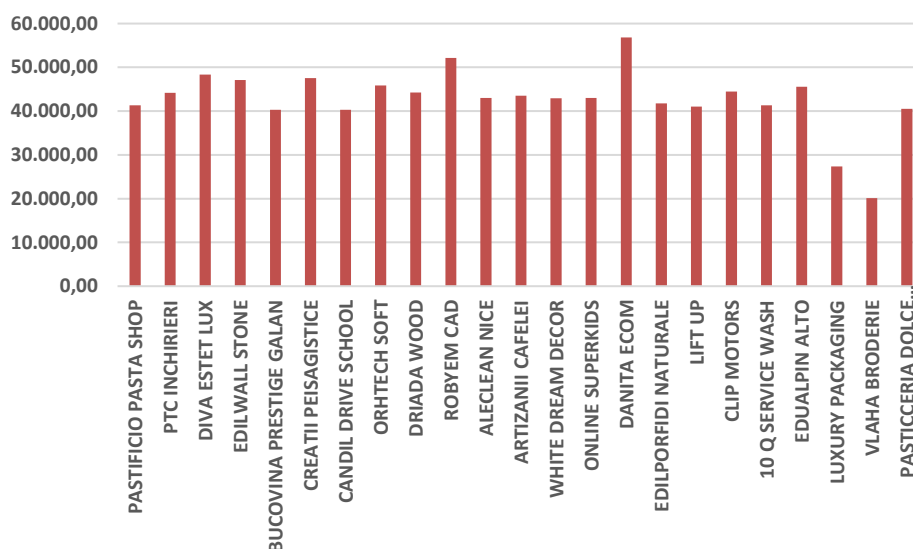

Figura 11– Veniturile medii realizate de firmele finanțate din ajutor de minimis în prime 12 luni

Din analiza graficului din Fig. 11, reiese faptul că 4 start-up-uri (17,39%) au realizat venituri cuprinse între 20.000 lei și 41.000 lei și 20 de start-up-uri (86,96%) au realizat venituri de peste 41.000 lei, în primele 12 luni de implementare a afacerilor finanțate. De asemenea, se poate observa că o parte dintre firmele care au înregistrat venituri peste 41.000 lei activează în domeniul IT sau al construcțiilor.

În ceea ce privește veniturile realizate în perioada de monitorizare a sustenabilității firmelor finanțate (6 luni), graficul din figura 12 ne arată o evoluție cumva constantă a veniturilor medii realizate în primele 12 luni, chiar dacă cu ușoare scăderi, în special în domeniul organizării de evenimente, al înfrumusețării, sau al școlilor de șoferi, domenii direct afectate de situația creată de pandemie. Astfel, conform datelor obținute din balanțele analitice transmise de beneficiari rezultă că 4 dintre firme (17,39%) au înregistrat o medie a veniturilor sub 10.000 lei, 11 firme (47,83%) au înregistrat venituri cuprinse între 10.000 lei și 50.000 lei și doar 8 firme (34,78%) au înregistrat venituri medii peste 50.000 lei. În această ultimă categorie aflându-se comerțul electronic, realizare produse din lemn pentru mobilier, spălătoria auto sau domeniul construcțiilor.

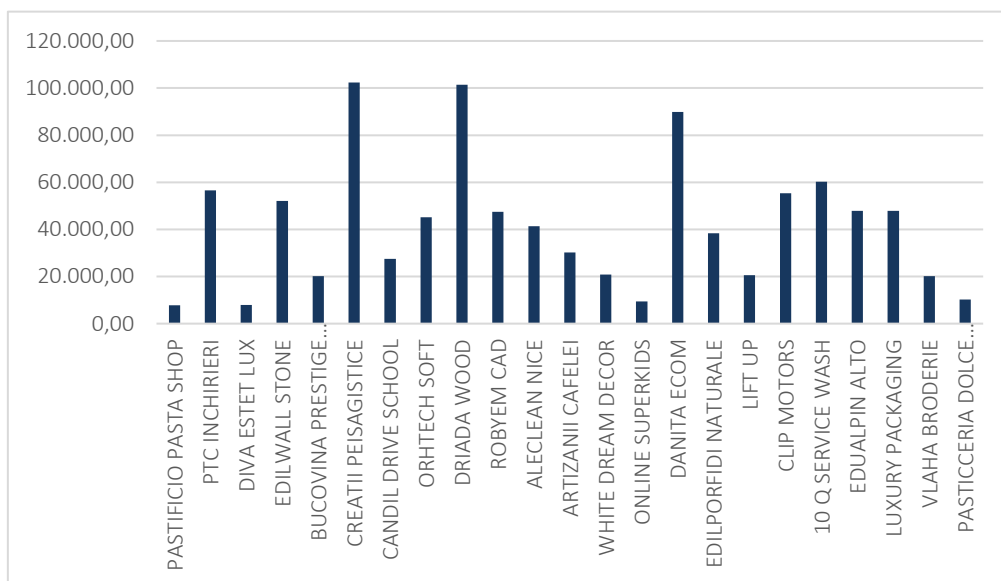

Figura 12– Veniturile medii realizate de firmele finanțate din ajutor de minimis în perioada de monitorizare a sustenabilității acestora – 6 luni

III.5 "Situația suspendărilor solicitate de beneficiarii finanțării nerambursabile în perioada de monitorizare a implementării planurilor de afaceri – 12 luni și de monitorizare a perioadei de sustenabilitate a acestora"

Ca urmare a decretării stării de urgență la nivel național în data de 16 martie 2020, o serie de firme dintre cele 23 finanțate din ajutor de minimis și administrate de cei doi parteneri – Asociația Centrul de Dezvoltare SMART și Patronatul Județean al Femeilor de Afaceri din IMM Suceava au solicitat suspendarea perioadei de monitorizare a implementării planurilor de afaceri. Astfel, în intervalul martie – iunie 2020 au fost înregistrate o serie de suspendări care au dus la modificări ale perioadelor de monitorizare a implementării planurilor de afaceri (12 luni) și, pe cale de consecință și la modificări ale perioadei de implementare a monitorizării sustenabilității afacerilor finanțate. Mai jos sunt redată grafic perioadele de suspendare aferente monitorizării implementării planurilor de afaceri, dar și a celor aferente perioadei de sustenabilitate. Se menționează faptul că deși, au fost decalate ambele perioade, intervalul aferent implementării și sustenabilității a rămas același, firmele derulându-și, după încetarea suspendării, activitatea conform numărului de zile rămase din implementare sau sustenabilitate, până la îndeplinirea intervalului menționat în cadrul programului Diaspora Start Up, în contractul de finanțare și în cererile de suspendare aprobate.

Totodată, din analiza motivației pe care administratorii firmelor care au solicitat suspendarea au menționat-o, dar și din rapoartele experților a reieșit faptul că toate firmele au întâmpinat atât în perioada de stare de urgență, cât și în perioadele consecutive ale stărilor de alertă, dificultăți majore în ceea ce privește scăderea numărului de clienți, falimentul unor furnizori sau dificultăți apărute în fluxul de aprovizionare. Totodată, o serie de start-up-uri, în special cele din domeniul construcțiilor și al textilelor au reclamat probleme majore în gestionarea resursei umane. Principalele motive subliniate de către aceștia sunt: slaba pregătire a angajaților, lipsa acestora de interes în învățarea unei meserii, nivelul **11**

salarial solicitat etc. În aceste domenii înregistrându-se, totodată și cea mai mare fluctuație de personal, pe toată perioada de implementare și susținabilitate a start-up-urilor finanțate.

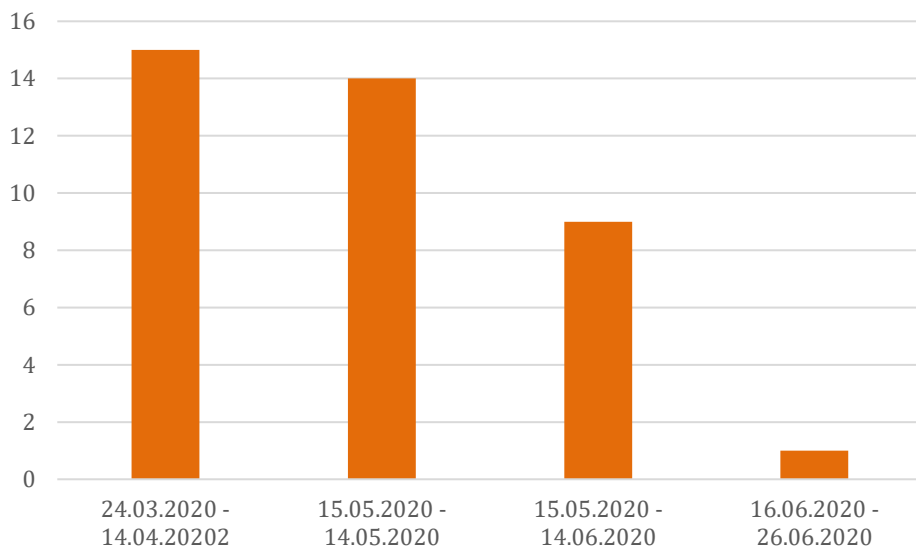

Figura 13– Dinamica pe intervale de suspendare a start-up-urilor finanțate în perioada de implementare a planurilor de afaceri (12 luni) ca urmare a situației pandemice

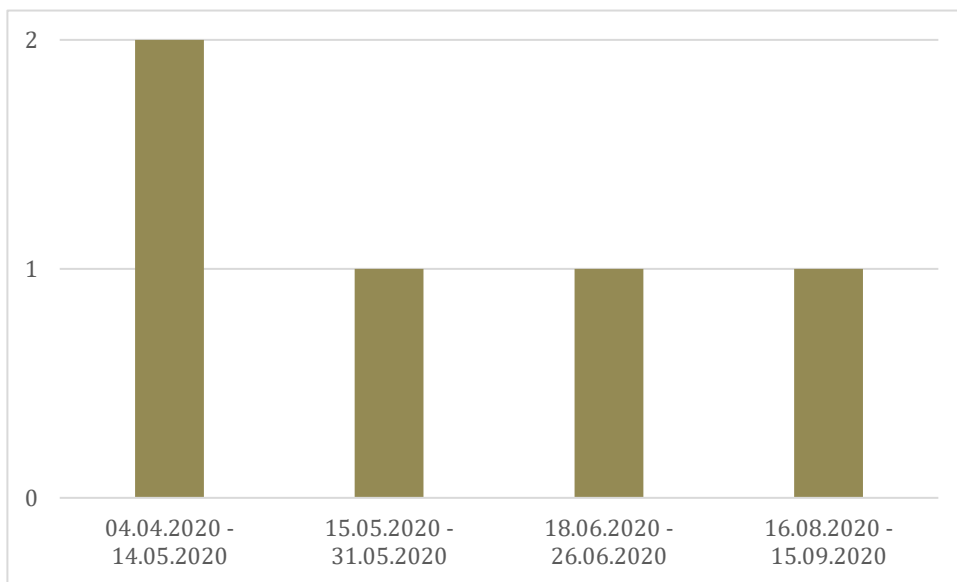
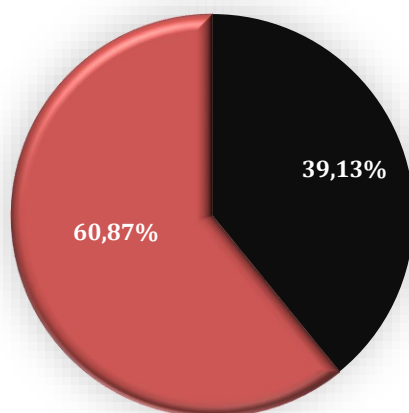
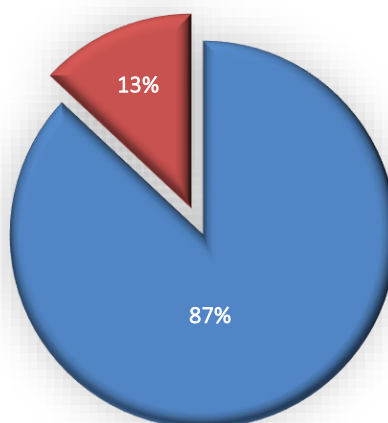

Figura 14– Dinamica pe intervale de suspendare a start-up-urilor finanțate în perioada de monitorizare a susținutabilității afacerilor finanțate (6 luni) ca urmare a situației pandemice

- firme care nu au solicitat suspendarea perioadei de implementare ca urmare a pandemiei cu virusul SARS COV2
- firme care au solicitat suspendarea perioadei de implementare ca urmare a pandemiei cu virusul SARS COV2

Figura 15

- firme care nu au solicitat suspendarea perioadei demonitorizare a sustenabilității ca urmare a pandemiei cu virusul SARS COV2
- firme care au solicitat suspendarea perioadei demonitorizare a sustenabilității ca urmare a pandemiei cu virusul SARS COV2

Figura 16

Din cele două reprezentări – figura 15 și figura 16 – reiese faptul că în perioada de implementare a planurilor de afaceri, ca urmare a situației pandemice, 60,87% dintre firmele finanțate (14 firme) au solicitat suspendarea din motive legate de închiderea activității ca urmare a decretelor din martie 2020 și din aprilie 2020 (școala de șoferi, salonul de cofură, firma de organizare evenimente, patiseria, și firma pentru pregătirea pastelor făinoase) sau a dificultăților apărute în fluxul de aprovizionare. Totodată, 3 firme (13,04%) au solicitat suspendarea perioadei de monitorizare a sustenabilității, una o singură dată în intervalul (04.04.2020 – 14.05.2020), una până în 31.05.2020, iar a treia în două intervale, în lunile august și septembrie ca urmare a falimentului furnizorului de materie primă și 13 dificultăților avute în găsirea resursei umane adecvate pentru produsul de nișă realizat și vândut.

IV. CONCLUZII

În urma analizei evaluării activității de monitorizare a perioadei de implementare a planurilor de afaceri finanțate și a monitorizării sustenabilității start-up-urilor finanțate s-au desprins următoarele concluzii:

- Deși majoritatea au întâmpinat dificultăți în relația cu autoritățile statului în vederea obținerii a diverse avize și autorizații de funcționare, administratorii acestora au depus eforturi pentru depășirea acestor dificultăți și ducerea la îndeplinire a obiectivelor asumate prin planurile de afaceri.
- Sprrijiniți îndeaproape de echipa de implementare a proiectului, toți antreprenorii au reușit să-și realizeze în intervalul asumat toate achizițiile planificate și să încheie perioada de implementare a planurilor de afaceri, de 12 luni în condiții bune.
- 19 din cei 23 de antreprenori au reușit să realizeze în primele 10 luni de la semnarea contractului de subvenție venituri care au depășit 30% din prima tranșă de ajutor de minimis acordată.
- 22 din 23 de firme înființate, în ciuda condițiilor economice impuse de criza sanitară au reușit să mențină locurile de muncă asumate și, chiar unii dintre aceștia sa dezvolte afacerile finanțate.
- Din activitatea întreprinsă de experții implicați atât în perioada de monitorizare a implementării planurilor de afaceri, cât și în cea de monitorizare a sustenabilității a reieșit că la nivelul proiectului a fost înregistrată o bună colaborare, aceștia (experții) lucrând îndeaproape cu beneficiarii finanțării și găsind soluții viabile și în acord cu programul și contractul de subvenție în vederea rezolvării diverselor probleme apărute în decursul celor 18 luni.

